

Προβολή ψευδών στοιχείων στο Hollywood και Bollywood.

Καραγιάννη Ελευθερία¹, Νουλίκα Μαρία¹, Οσιάφι Μάριος¹, Πεκρίδης Νικόλαος¹, Ρίζος Θεοφάνης¹

¹Λύκειο Αριστοτελείου Κολλεγίου

lykeio@aristoteleio.edu.gr

Επιβλέπουσες καθηγήτριες:

Παπαχρήστου Μαίρη¹

Κοκκίνου Ελένη²

¹parachristoumary@hotmail.com

²ekokkinou@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια το Bollywood έχει γνωρίσει μεγάλη ανάπτυξη και οι ταινίες του Hollywood παραμένουν οι πιο γνωστές και διαδεδομένες στον κόσμο. Υπάρχει όμως κάποια λογική ή εγκυρότητα σε όσα προβάλλουν αυτές οι δύο κινηματογραφικές βιομηχανίες; Υπάρχει πληθώρα παραδειγμάτων προβολής ψευδών στοιχείων, τόσο στον ινδικό κινηματογράφο, που μπορούν να βρεθούν ταινίες που παρουσιάζουν υπερφυσικά φαινόμενα, όσο και στον αμερικανικό κινηματογράφο, όπου οι παραγωγές που ασχολούνται με ιστορικά κυρίως γεγονότα προβάλλουν μία διαστρεβλωμένη εκδοχή των γεγονότων αυτών, για λόγους κυρίως εμπορικούς. Πώς όμως μπορεί να επηρεαστεί η γνώση και η αντίληψη των θεατών (και κυρίως της πνευματικά ευάλωτης ομάδας των παιδιών) επάνω στα θέματα που πραγματεύονται οι δύο αυτές μεγάλες βιομηχανίες; Αυτό είναι το θέμα που θα εξετάσουμε στην ερευνητική μας εργασία. Για να καταλήξουμε σε συμπέρασμα δημιουργήσαμε ερωτηματολόγιο που μοιράστηκε σε μαθητές για να καταλάβουμε πόσο επηρεασμένοι είναι από τις ταινίες Hollywood-Bollywood. Ακόμα, πήραμε συνέντευξη από έναν ιστορικό ώστε να έχουμε μία τεκμηριωμένη άποψη για το πώς οι ταινίες αλλοιώνουν τα ιστορικά γεγονότα καθώς και από έναν ψυχολόγο για να δούμε εάν οι νέοι επηρεάζονται ψυχολογικά από τις ταινίες.

Λέξεις κλειδιά: Hollywood, Bollywood, ψευδή στοιχεία, ψυχολογία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία μας αναφέρεται στην παραποίηση στοιχείων και γεγονότων από τις δύο μεγάλες κινηματογραφικές βιομηχανίες, το Hollywood και το Bollywood. Σκοπός της εργασίας μας είναι να βεβαιωθούμε πως υφίσταται τέτοια προβολή ψευδών στοιχείων, και στην συνέχεια να ανακαλύψουμε πόσο και πως αυτή επηρεάζει το κοινό σε ψυχολογικό και γνωστικό επίπεδο. Για να ερευνήσουμε το θέμα μας δημιουργήσαμε ερωτηματολόγιο, καθώς και πήραμε συνεντεύξεις από ψυχολόγο και ιστορικό.

ΜΕΘΟΛΟΓΙΑ

Στην πρώτη φάση της ερευνητικής μας εργασίας πραγματοποιήσαμε βιβλιογραφική έρευνα για να βρούμε πληροφορίες αλλά και σπουδαίες ταινίες του BOLLYWOOD και του HOLLYWOOD. Στην συνέχεια ειδικευτήκαμε στα ιστορικά γεγονότα που παραποιούνται από τις πιο γνωστές ταινίες του HOLLYWOOD και του BOLLYWOOD, καθώς και στην επιρροή που ασκούν στο τηλεοπτικό κοινό

- A. Ποτέ
- B. Μερικές φορές
- Γ. Πάντα

4. Έχετε παρακολουθήσει την ταινία 10.000 π.Χ. ;

A)Ναι B)Όχι

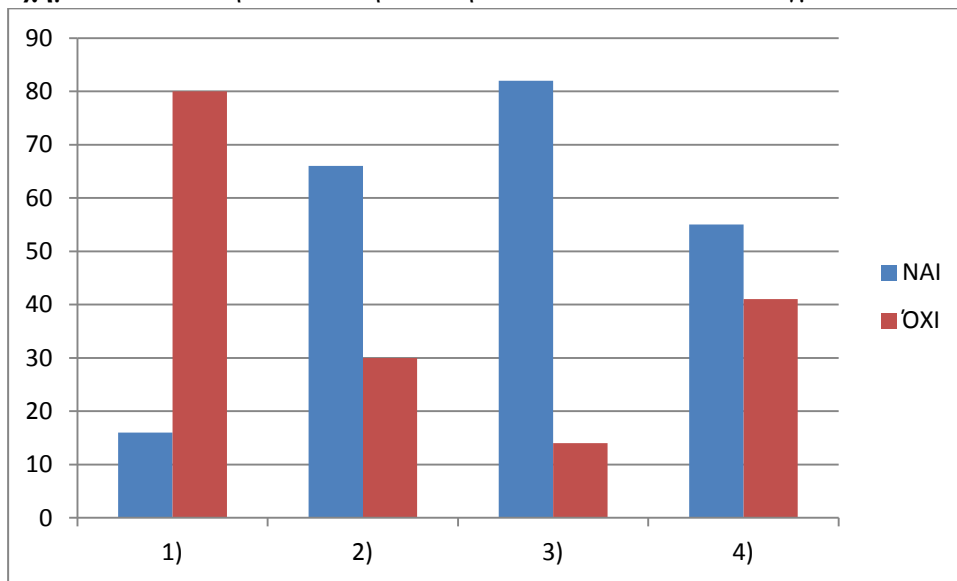
- Αν ναι, γνωρίζεται για την ύπαρξη οργανωμένου πολιτισμού εκείνη την εποχή;

A)Ναι B)Όχι

Αφού ολοκληρώθηκε η διαδικασία της απάντησης των ερωτηματολογίων και αυτά βρέθηκαν στην κατοχή μας, προβήκαμε στην καταμέτρηση και την κατηγοριοποίηση τους. Έχοντας ολοκληρώσει την καταγραφή των απαντήσεων, η παρατήρηση και ανάλυση των αποτελεσμάτων έγινε χωρίζοντας πρώτα τα δείγματα σε ηλικιακές ομάδες, και στην συνέχεια αντιμετωπίζοντάς τα ως σύνολο.

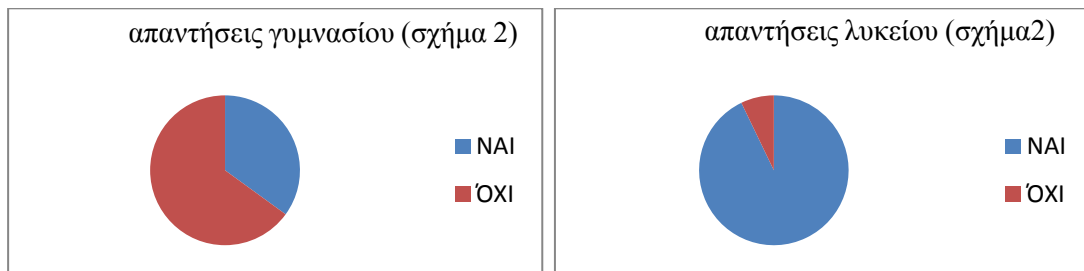
Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα του συνόλου (σχήμα 1), μικρός αριθμός, περί το 17% των ερωτηθέντων, απάντησε θετικά στην ερώτηση, φανερόντας άγνοια σχετικά με την εγκυρότητα των στοιχείων που προβαλλει ο κινηματογράφος. Αυτό μας έδειξε πως η πλειοψηφία των παιδιών γνωρίζει πως οι παραγωγες του Hollywood δεν παραθέτουν με ακρίβεια στοιχεία και δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στις αξιόλογες πηγές πληροφοριών. Η απόκλιση των απαντήσεων των παιδιών του λυκείου με αυτές του γυμνασίου ήταν ελάχιστη.

Σχήμα 1: Ποσοτική απεικόνιση απαντήσεων του συνόλου των δειγμάτων

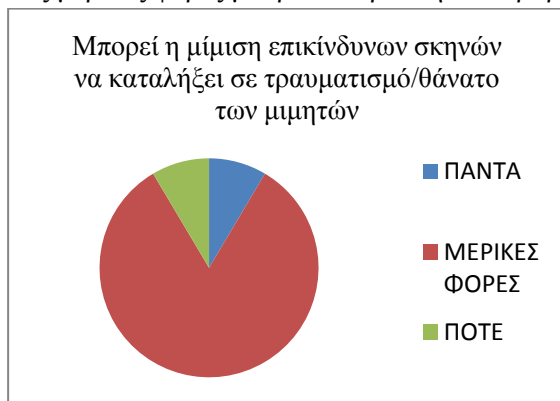
Εκ του συνόλου, σχεδόν το 1/3 απάντησε αρνητικά, πως δεν πιστεύει δηλαδή πως η παραποίηση αυτή έχει ως στόχο την αύξηση της επιτυχίας που θα έχουν οι ταινίες στο κοινό. Αυτό δείχνει πως εκλαμβάνουν την δράση των κινηματογραφικών εταιριών ως μη εκούσια, κάτι λανθασμένο, που φανερώνει ίσως έλλειψη κριτικής σκέψης. Αξίζει να σημειωθεί πως οι περισσότερες αρνητικές απαντήσεις δόθηκαν από παιδιά γυμνασίου (σχήμα 2), σε αντίθεση με τις απαντήσεις των νέων που φοιτούν στο λύκειο (σχήμα 3), αποδεικνύοντας έτσι πως η ωριμότητα της σκέψης επιτελεί σημαντικό ρόλο στην αντίληψη των δράσεων της κινηματογραφικής βιομηχανίας.

Πιστεύετε ότι το Hollywood και το Bollywood παρουσιάζει τα γεγονότα με υπερβολή με σκοπό να έχει περισσότερη επιτυχία;

Τα 4/5 όσων απάντησαν δήλωσαν πως γνωρίζουν την ύπαρξη τέτοιων φαινομένων. Οι δύο ηλικιακές ομάδες είχαν κοινά ποσοστά αρνητικών και θετικών απαντήσεων σε αυτό το θέμα.

Όσοι απάντησαν θετικά στην ερώτηση αυτή, κλήθηκαν να ορίσουν την συχνότητα κατά την οποία πιστεύουν πως τέτοιου είδους ταυτίσεις με ψεύτικα και υπερφυσικά πρόσωπα μπορούν να καταλήξουν σε τραυματισμό ή ακόμα και θάνατο. Οι απαντήσεις έδειξαν ότι η πλειοψηφία πιστεύει πως μερικές φορές μπορεί να προκληθεί σοβαρό ατύχημα (σχήμα 4), πράγμα αληθές.

Σχήμα 4

Εκ των όσων απάντησαν θετικά στην ερώτηση αν έχουν παρακολουθήσει την παραγωγή με τίτλο <<10.000 π.Χ.>>, σκοπεύαμε να σχηματίσουμε άποψη στο εάν και κατά πόσο επηρεάζονται οι νέοι εκτός από ψυχολογικά και γνωστικά από τις χολιγουντιανές παραγωγές. Όταν ερωτήθηκαν εάν γνωρίζουν για την ύπαρξη οργανωμένου πολιτισμού κατά την 10^η π.χ. χιλιετία, πάνω από το 50% των παιδιών απάντησε θετικά. Όπως μας είναι γνωστό όμως από το βιβλίο της αρχαίας ιστορίας της Α Λυκείου, η αρχή του μετασχηματισμού του τρόπου ζωής και η είσοδος του ανθρώπου στην συλλογική ζωή, καθώς και η μόνιμη κατοίκηση και καλλιέργεια της γης δεν γίνεται μέχρι την 7^η χιλιετία π.χ.. Επηρεασμένοι από την παραποιημένη προβολή των γεγονότων της ταινίας, τα παιδιά απάντησαν λανθασμένα σε αυτήν την ερώτηση, αποδεικνύοντας έτσι περίτρανα πως οι κινηματογραφικές παραγωγές μπορούν να επηρεάσουν τόσο σε ψυχολογικό όσο και σε γνωστικό επίπεδο το κοινό τους.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Στα πλαίσια της εργασίας μας πήραμε συνέντευξη από μία ψυχολόγο ώστε να αποκτήσουμε σφαιρική και τεκμηριωμένη άποψη στο αν τα παιδιά-έφηβοι επηρεάζονται σε ψυχολογικό επίπεδο από τον κινηματογράφο. Παρακάτω παραθέεται η συνέντευξη σε μορφή ερώτησης-απάντησης.

Ε: Πιστεύετε ότι οι ταινίες οι οποίες παρουσιάζουν υπερφυσικά γεγονότα και υπερβολές επηρεάζουν την ψυχολογία και τον χαρακτήρα των νέων; Αν ναι, για ποιους λόγους συμβαίνει κάτι τέτοιο?

Α: Σαφώς πιστεύω πως οι νέοι είναι δυνατό να επηρεαστούν από ταινίες που τυχόν να παρακολουθούν οι οποίες παρουσιάζουν υπερφυσικά ή και ακατάλληλα στοιχεία, και μάλιστα αρνητικά στην πλειονότητα των περιπτώσεων. Οι νέοι, και κυρίως οι έφηβοι και τα μικρότερης ηλικίας παιδιά, βρίσκονται σε ένα στάδιο όπου αναπτύσσουν ακόμα την γνώμη τους. Λόγω αυτού, συνήθως δεν έχουν αυξημένη την ικανότητα της κριτικής σκέψης, κάτι που τους καθιστά

ευεπηρέαστους από τέτοιου είδους ταινίες. Ειδικά αν υπάρχει και έλλειψη σωστής καθοδήγησης και διαπαιδαγώγησης του νέου, τότε είναι πιθανό να δεχτεί σχεδόν οτιδήποτε του προβληθεί από κάτι τόσο θαυμαστό όσο είναι στα μάτια του ο κινηματογράφος. Η έλλειψη λοιπόν εμπειριών και παραστάσεων που έχουν οι νέοι σε συνδυασμό με τους παραπάνω παράγοντες είναι που τους κάνει να είναι επιρρεπείς στο να δέχονται γεγονότα όπως αυτά τους προβάλλονται, κάτι που συχνά λειτουργεί αρνητικά για αυτούς.

Ε:Ενώ οι νέοι γνωρίζουν την πραγματικότητα υπάρχει μια τάση να επιθυμούν την ωραιοποίησή της, επιλέγουν συχνά να ζουν σε έναν πλαστό, ωραιότερο για αυτούς ίσως κόσμο που προβάλλεται κυρίως μέσα από τις ταινίες. Γιατί συμβαίνει αυτό; Πιστεύετε πως είναι καλή αυτή η επιλογή για αυτούς;

Α:Είναι γεγονός πως οι νέοι της γενιάς αυτής ζουν όλο και περισσότερο μέσα από τον πλαστό, ψηφιακό κόσμο. Την συμπεριφορά αυτή ενισχύει και προωθεί τόσο το ότι μεγάλωσαν σε ένα περιβάλλον κατάμεστο με τέτοιου είδους ερεθίσματα, όσο και το ότι η κοινωνία βρίσκεται σε έναν αναβρασμό και οι νέοι προσπαθούν να βρουν διεξόδους. Ωστόσο, το να ζουν μέσα στον πλαστό αυτό κόσμο που δημιουργείται από τις ταινίες αποτελεί ακραία περίπτωση, συνήθως απλώς επηρεάζεται η συμπεριφορά τους από αυτές. Είναι λογικό όταν αποζητούν καταφύγιο να στραφούν στην εύκολη λύση, αυτή που τους είναι πιο οικεία και βολική. Σαφώς, το να δεχθείς μία άλλη πραγματικότητα ή να ενδιαφέρεσαι μόνο για πλαστούς κόσμους είναι πιο εύκολο από το να αντιμετωπίσεις τα προβλήματα που υπάρχουν στην ζωή σου, απλά προβλήματα που μπορεί να φαντάζουν Γολγοθάς στα μάτια των εφήβων, ή και σοβαρότερα, όπως είναι η σημερινή κρίση που βιώνει η κοινωνία, και αυτός είναι ο λόγος που ορισμένοι νέοι επιλέγουν αυτήν την διεξόδο. Όμως, εκτός από το ότι δεν είναι σωστό να αποκλείουν τον εαυτό τους από την κοινωνία, όσο και αν προσπαθούν να αποφύγουν την σύγκρουση με τα προβλήματά τους, οι νέοι πρέπει να δεχθούν πως θα πρέπει να βρουν το θάρρος να τα αντιμετωπίσουν, ειδάλλως καταπιέζονται δημιουργώντας σοβαρά θέματα στην συμπεριφορά του ανθρώπου.

Ε: Η ταύτιση με κάποιον χαρακτήρα ταινίας που προβαίνει σε ριψοκίνδυνες ή αδύνατες πράξεις μπορεί να αποτελέσει αιτία παράδοξης συμπεριφοράς ή και την πρόκληση κάποιου ατυχήματος κατά την προσπάθεια μίμησης;

Α:Το φαινόμενο της ταύτισης ενός ανθρώπου με έναν φανταστικό ή πλαστό χαρακτήρα που προβάλλεται από κάποια ταινία είναι ακραίο και εμφανίζεται κυρίως σε άτομα με ασταθή προσωπικότητα, μα είναι συχνό. Υπάρχει πληθώρα παραδειγμάτων ανά τον κόσμο όπου άνθρωποι «εμπνευσμένοι» από χαρακτήρες που γνώρισαν μέσω κινηματογραφικών παραγωγών προβαίνουν σε πράξεις ποικίλου χαρακτήρα, που συχνά καταλήγουν στο να βλάψουν κάποιον. Βεβαίως και σε μία τέτοια περίπτωση μπορεί να υπάρξουν δείγματα παράδοξης συμπεριφοράς, καθώς το άτομο δεν ενεργεί με βάση την δική του λογική σκέψη, μα επηρεασμένος ψυχολογικά από τον χαρακτήρα που μιμείται προσπαθεί να αντικατοπτρίσει πιστά την συμπεριφορά του. Όσο πιο πλήρης είναι η ταύτιση του ατόμου αυτού, τόσο μεγαλώνει η σύγχυση των δύο προσωπικοτήτων: της δικής του και αυτής που μιμείται, δημιουργώντας έτσι το υπόβαθρο για τέτοιες παράδοξες, στα όρια του τρελού συμπεριφορές. Εάν όπως αναφέρετε, κάποιος ταυτιστεί με έναν χαρακτήρα ριψοκίνδυνο που κάνει πραγματικότητα τα αδύνατα, τότε το πιο πιθανό είναι να επιχειρήσει και ο ίδιος να φτάσει το πρότυπο του, και αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να αποτελεί κίνδυνο τόσο για τους γύρω του, όσο και για τον ίδιο, καθώς οι προσπάθειές του μπορεί να επιφέρουν ατυχήματα. Υπάρχουν καταγεγραμμένες περιπτώσεις όπου τέτοιες προσπάθειες αντιγραφής σκηνών από ταινίες κατέληξαν σε ατυχήματα ή και χειρότερα σε θάνατο.

Πήραμε επίσης συνέντευξη από φιλόλογο-ιστορικό.

Ε: Έχετε δει ταινίες του Hollywood οι οποίες παραποιούν ιστορικά γεγονότα;

A:Ναι, έχω παρακολουθήσει αρκετές ταινίες αυτής της κατηγορίας που παραποιούν στοιχεία, όπως για παράδειγμα η Τροία και οι 300.

E: Πιστεύετε ότι το Hollywood και το Bollywood παραποιεί τα ιστορικά γεγονότα; Αν ναι, ποιοι είναι οι λόγοι;

A:Ναι, παραποιεί ιστορικά γεγονότα για να κάνει το θέμα που πραγματεύονται οι ταινίες πιο εντυπωσιακό, καθώς και πιο φιλικό και προσιτό σε συγκεκριμένες κατηγορίες κοινού.

E: Σύμφωνα με την ταινία «Τροία» φαίνεται ότι η τρωική εκστρατεία έγινε για την ωραία Ελένη. Στο σχολικό βιβλίο όμως αναφέρεται πως η τρωική εκστρατεία συνδέεται με τον έλεγχο των στενών του Ελλησπόντου και την προμήθεια μετάλλων, καθώς και πως είναι πιθανό να συνέβη σε διαφορετικό χρονικό πλαίσιο. Πρόκειται για άλλη μία περίπτωση παραποίησης ιστορικών στοιχείων από το Hollywood;

A:Ναι, αποτελεί άλλο ένα παράδειγμα προβολής ψευδών στοιχείων. Γνωρίζουμε πως η τρωική εκστρατεία έγινε για οικονομικούς λόγους.

E: Οι ταινίες επηρεάζουν την ψυχολογία των παιδιών;

A:Η ψυχολογία των παιδιών σίγουρα επηρεάζεται από τις ταινίες και μάλιστα μπορούν να τους προκαλέσουν αρνητικά συναισθήματα.

E: Επιτρέπετε στα παιδιά σας να βλέπουν ταινίες Hollywood – Bollywood ; (οι οποίες παρουσιάζουν γεγονότα με υπερβολή)

A:Όχι, τους επιτρέπω να δουν μόνο παιδικές τις οποίες έχω προηγουμένως ελέγξει σχετικά με το περιεχόμενό τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ύστερα από την έρευνα που διεκπεραιώσαμε, καταλήξαμε στο συμπέρασμα πως η αρχική μας υπόθεση, πως υπάρχει παραποίηση στοιχείων σε μεγάλες κινηματογραφικές βιομηχανίες, η οποία μπορεί να επιφέρει αρνητικά αποτελέσματα στον ψυχολογία αλλά και στην γνώση των θεατών, ήταν σωστή. Η συνέντευξη που πήραμε από τον κ. Τσαμπάκαλο, ιστορικό, καθιστά δυνατό να είμαστε πλέον σίγουροι πως οι κινηματογραφικοί παραγωγοί συχνά παραποιούν τα στοιχεία και τα γεγονότα που περιέχονται στις ταινίες τους, οδηγούμενοι κυρίως από οικονομικά συμφέροντα. Μέσα από την συνέντευξη της ψυχολόγου, μπορέσαμε να βεβαιωθούμε πως οι ταινίες του Hollywood και του Bollywood όντως μπορούν να επηρεάσουν ψυχολογικά το κοινό, και κυρίως την ευεπηρεάστη ομάδα των νέων. Μάθαμε τις αιτίες οι οποίες κάνουν τους νέους τόσο εύκολους στο να επηρεαστούν από τέτοιου είδους προβολή ψευδών στοιχείων. Επίσης φάνηκε η πλήρης κλίμακα στην οποία μπορεί η ταύτιση ενός ατόμου με ένα πλαστό πρόσωπο να επηρεάσει αρνητικά τόσο τον ίδιο όσο και τον περίγυρό του.

Όπως αποδείχτηκε και από τα ερευνητικά μας εργαλεία, το φαινόμενο αυτό της παραποίησης στοιχείων έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις, και επηρεάζει κυρίως τους μικρότερους σε ηλικία ανθρώπους, μία ηλικιακή ομάδα που χρίζει προσοχής και προστασίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

¹marie-Therese Davidson, (2010), **Στα ίχνη του μεγάλου Αλέξανδρου**, Ερευνητές

²<http://philadelphia.cbslocal.com/2010/10/28/police-teen-driver-imitating-movie-caused-fatal-crash/>

Ημερομηνία επίσκεψης 28 Νοεμβρίου

⁴<http://brainz.org/15-films-inspired-real-life-crimes/> Ημερομηνία επίσκεψης 28 Νοεμβρίου

³Υπουργείο παιδείας, **Ιστορία του αρχαίου κόσμου**, Ελλάδα(Αθήνα), ινστιτούτο τεχνολογίας υπολογιστών και εκδόσεων

